

PALOKUNTANUORTEN
TAITOMERKKIOHJELMA
TUOMARIN OPAS JA OHJEET

Teksti: Suvi Almqvist

Päivitykset:

Taku 1: Mervi Jaakola

Taku 2: Valtteri Tervala & Timo Sovanen

Taku 3: Valtteri Tervala & Timo Sovanen

Taku 4: Antti Riepponen, Janne Vuorela & Jari Alho

ISBN 978-951-797-609-1

ISBN 978-951-797-610-7 (sähköinen)

SUOMEN PELASTUSALAN KESKUSJÄRJESTÖ RY
HELSINKI 2016

3. uudistettu painos

Osittainen kopiointikielto

Tämän teoksen kopioiminen on tekijänoikeuslain (404/61) mukaisesti kielletty lukuun ottamatta Suomen valtion ja Kopiosto ry:n tekemässä sopimuksessa tarkemmin määriteltyä osittaista kopiointia opetustarkoituksiin.

TAITOMERKKIOHJELMA

TARKOITUS	Lapset ja nuoret voivat halutessaan suorittaa taitomerkkiko- keita. Taitomerkkikokeessa lapset ja nuoret kertaavat palokuntanuorten viikkoharjoituksissa ja leireillä oppi- miaan asioita.
TAVOITTEET	Yhden taitomerkkikokeen kesto on n. 2 tuntia. Kahden tun- nin aikana kokeen suorittaa useampikin kokelas.
KESTO	Taitomerkkikoe suoritetaan näyttökokeena. Taitomerkkiko- keessa on sekä kirjallinen osuus että neljä käytännön osuutta. Käytännön osiot vaativat erilaisia välineitä.
TOTEUTTAMINEN	<p>Valmistele taitomerkkikoe hyvin. Saavu ajoissa paikalle ja testaa, että kaikki välineet toimivat.</p> <p>Suurin osa tehtävistä suoritetaan itsenäisesti, muutama teh- tävä vaatii kuitenkin parin tai ryhmän.</p> <p>Tämän taitomerkkiohjelman kokeet on tarkoitus toteuttaa sellaisenaan. Jokainen koe sisältää neljä käytännön harjoi- tusta ja kirjallisen kokeen.</p> <p>Taitomerkkikoe voidaan järjestää omassa palokunnassa viikkoharjoitusten aikana tai kesän palokuntaleirillä esim. ensimmäisen tai viimeisen leiripäivän aikana, kuitenkin niin, että kurssin asiat on opetettu ennen taitomerkkikoetta.</p>

<p><i>SUORITTAMINEN</i></p>	<p>Taitomerkkikoe suoritetaan näyttökokeena. Jokaisessa taitomerkkikokeessa on sekä kirjallinen osuus että neljä käytännön osuutta. Käytännön osiot vaativat erilaisia välineitä. Kouluttajalle on annettu kuusi erilaista käytännön kokeen vaihtoehtoa, josta kouluttaja valitsee pidettäväksi neljä koetta.</p> <p>Suurin osa tehtävistä suoritetaan itsenäisesti, muutama tehtävä vaatii kuitenkin parin tai ryhmän. Muiden suorituksia ei saa katsoa. Muutoin suorittaminen on helpompaa viimeiselle suorittajalle kuin ensimmäiselle.</p> <p>Nuori saa suorittaa vain omaa tasoaan vastaavan merkin. Esimerkiksi Tasokurssi I tai sitä vastaavat tiedot on omattava, jotta voi suorittaa letkumestarin merkin.</p>
<p><i>ARVIOINTI JA VASTUUHENKILÖ</i></p>	<p>Yksi tuomari arvioi kaikkien palokuntansa nuorten suoritukset samoin arviointikriteerein. Tuomari ei saa joustaa suoritusten arvioinnissa henkilöstä riippuen.</p> <p>Nuori saa tehdä suorituksen aikana vain yhden pienen virheen, eikä siitä voi joustaa. Jokainen käytännön koe arvioidaan arviointinumeroin 1-5. Kaikista neljästä kokeesta on saatava tulos 4 tai 5, jotta suoritus on hyväksytty. Kirjallisen kokeen maksimitulos on 15. Jotta kirjallinen koe on hyväksytty, on kokeesta saatava väh. 12 pistettä. Jos suoritus on hylätty, sitä voi yrittää myöhemmin uudelleen. Suoritukset merkitään arviointitaulukoon ja sen jälkeen HAKA-rekisteriin.</p>
<p><i>MERKINTÄ</i></p> <p><i>MERKKIEN TILAAMINEN</i></p>	<p>Kaikkien nuorten suoritukset merkitään HAKA-rekisteriin.</p> <p>Vastuuhenkilö tilaa merkit yhteistilauksella SPEKistä. Jos palokunta ei maksa nuorten merkkejä, jokainen palokunta huolehtii itse rahan keräämisestä nuorilta. Kaikki merkit maksetaan yhtä aikaa.</p>

PALOKUNTANUORTEN TAITOMERKIT

Taitomerkkejä on neljä erilaista (Tasokurssit 1-4). Kurssin suorittaminen ei takaa taitomerkin saamista, vaan sitä varten järjestetään erillinen koe, jossa on sekä kirjallinen että käytännön osuus.

PALOKUNTANUORTEN TAITOMERKIT

Taitomerkit ovat kangasmerkkejä ja ne kiinnitetään palokuntanuorten harjoitusasun vasempaan rintaan.

Palokuntapukuihin ommellaan 8 cm leveä ja 3 cm korkea tarranauha (pehmeä puoli) ja siihen kiinnitetään kangasmerkit, joissa on tarranauhan vastakkainen karhea puoli. Tarranauhaan mahtuvat kaikki kangasmerkit rinnakkain.

Kangasmerkkejä voi tilata SPEK:stä.

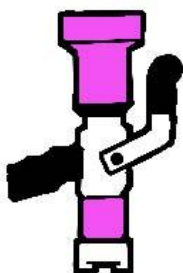
Taitomerkit eivät korvaa palokuntanuorten virallisia hihamerkkejä, vaan ovat mukava lisä palokuntien harjoitusohjelmaan. Merkkejä pidetään harjoitushaalarin rinnassa.

LETKUMESTARI
(Tasokurssi I jälkeen)

KALUSTOMESTARI
(Tasokurssi II tai Tiiviskurssin jälkeen)

SUIHKUMESTARI
(Tasokurssi III jälkeen)

RUISKUMESTARI
(Tasokurssi IV jälkeen)

LETKUMESTARI

<p>TAVOITTEET</p> <p>KESTO</p> <p>OPETUSVÄLINEET</p> <p>KOKEEN KUVAUS</p> 	<p>Lapset ja nuoret kertaavat palokuntanuorten viikkoharjoituksissa tai leirillä oppimiaan asioita.</p> <p>Taitomerkkikokeen kesto on n. 2 tuntia.</p> <p>Taitomerkkikokeessa on sekä kirjallinen että käytännön osuus. Käytännön osio vaatii erilaisia välineitä.</p> <p>Kokeeseen valitaan seuraavista aihealueista neljä, jotka oppilaat suorittavat. Lisäksi kirjallinen osuus on pakollinen.</p> <p>1. Sammutuspeite</p> <p>Osaa käyttää sammutuspeitettä.</p> <p>2. Solmut</p> <p>Osaa tehdä puolipolvisolmun, siansorkan ja leivonpään tolppaan.</p> <p>3. Maassa makaavan kohtaaminen</p> <p>Osaa toimia kohdatessaan maassa makaavan.</p> <p>4. Häät ilmoituksen tekeminen</p> <p>Osaa tehdä oikeaoppisen hättilmoituksen.</p> <p>5. Pelastautuminen</p> <p>Osaa toimia tulipalotilanteessa.</p> <p>6. Kieppi</p> <p>Osaa oikean otteen, heittää ja kiepittää.</p> <p>Kirjallinen koe</p>
---	---

KÄYTÄNNÖN KOKEET

Valitse seuraavista kuudesta käytännön kokeesta neljä. Oppilaat suorittavat ne yksitellen. Muut kokelaat eivät näe suorituksia.

Kiinnitä oikeinsuorittamisen ohella huomiota kokelaan huolellisuuteen, rauhallisuuteen ja tarkkaavaisuuteen. Jokaisen neljän kokeen täytyy onnistua hyvin (yksi virhe kussakin osakokeessa sallitaan), jotta ne hyväksytään.

Jos koe on hylätty, kokelas voi yrittää uudelleen, kun muut kokelaat ovat ensin suorittaneet osuutensa. Jos koe ei toisellakaan yrityksellä onnistu, suoritusta voidaan yrittää uudelleen myöhemmin. Kouluttaja ja taitomerkkikokeen tuomari ei saa auttaa kokelasta.

1. Sammuta sammutuspeitteellä palava astia

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

- ote
- lähestyminen
- suojaus
- kiristys
- tuulen suunta

2. Tee seuraavat solmut: puolipolvisolmu, siansorkka ja leivonpää

2,5 p./kohta, yhteensä maks. 5 p.

- puolipolvisolmu tolppaan
- siansorkka tolppaan
- leivonpää tolppaan

3. Löydät maassa makaavan ihmisen, toimi.

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

- kohtaaminen (puhuttelu, ravistelu)
- kädet
- pää
- jalat
- kiepautus

4. Tee hätäilmoitus

1 p./kohta, yhteensä maks. 5 p.

- soita hätäpuhelu itse, jos voit (kuka soittaa)
- kerro mitä on tapahtunut
- kerro mahdollisimman tarkka osoite (missä)
- vastaa esitettyihin kysymyksiin

- toimi annettujen ohjeiden mukaisesti
- onko ihmisiä vaarassa
- lopeta puhelu vasta saatua siihen luvan (odota)
- ole rauhallinen
- hätänumero 112

5. Pelastautuminen

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

- pelasta itsesi ja muut vaarassa olevat
- tee ilmoitus hätänumeroon 112
- sammuta lähimmällä alkusammuttimella
- rajoita paloa sulkemalla ovet, ikkunat ja ilmastointi
- opasta palokunta paikalle ja järjestä pelastusyksikölle esteetön pääsy kohteeseen

6. Kiepin heitto ja kiepityksen aloitus

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

- oikea ote (haara-asento, liittimet toisessa kädessä, kieppi oikein päin)
- heitto, nykäisy
- toinen liitin 10 cm pidemmälle/lyhemmälle
- aloituspakan tekeminen
- kiepitys oikeaan suuntaan

KIRJALLINEN KOE (kaikille pakollinen osio)

LETKUMESTARI
KIRJALLINEN KOE

Nimi _____
Palokunta _____

TEHTÄVÄ 1. Kerro, mikä suihkuputki sopisi tarkoitukseen parhaiten:

- 1) Suihkuputki, jolla voidaan tuottaa sekä haja- (tai sumu-) että suorasuihku
- 2) Kangen tapaan käytettävä hajasuihkuputki, joka voidaan työntää palavaan kohteeseen
- 3) Jalustaan kiinnitetty, ohjattava, järeä suihkuputki

/3 p.

TEHTÄVÄ 2. Olet ystäväsi kanssa koulussa, kun huomaat, että koulun sisäroskakori on syttynyt palamaan. Selitä, mitä teet. Mainitse ainakin kolme asiaa.

/3 p.

TEHTÄVÄ 3. Mitä tulee huomioida palovaroittimen asennuksessa? Mainitse ainakin kolme asiaa.

/ 3 p.

TEHTÄVÄ 4. Mikä on auttamisketju ensiavussa?

- 1) P
- 2) E _____ U
- 3) H
- 4) _____ O
- 5) _____ HOITO

/3 p.

TEHTÄVÄ 5. Mitä tarkoittaa kolme koota? Selitä, miten teet kolmen K:n ensiavun. Mainitse lisäksi neljä huomioon otettavaa asiaa.

Kolme koota = _____, _____ ja _____.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

/3 p.

Jokaisesta tehtävästä on mahdollisuus saada kolme pistettä. Jotta kirjallinen osuus on hyväksytty, täytyy kokeesta saada vähintään 12 pistettä.

Yhteensä ____/15 p.

OIKEAT VASTAUKSET

TEHTÄVÄ 1.

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä 3 pistettä.

- 1) Yhdistelmäsuihkuputki
- 2) Pistosuuhkuputki
- 3) Vesitykki

TEHTÄVÄ 2.

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

- Pelasta itsesi ja vaarassa olevat.
- Tee hätäilmoitus numeroon 112.
- Sammuta lähimmällä alkusammuttimella.
- Rajoita paloa sulkemalla ovet, ikkunat ja ilmastointi.
- Opasta palokunta paikalle ja järjestä pelastusyksiköille esteetön pääsy kohteeseen.

TEHTÄVÄ 3.

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

- Kiinnitä huoneen korkeimpaan kohtaan.
- Sijoita yli 50 cm päähän seinästä.
- Jokaisessa kerroksessa oltava vähintään 1 palovaroitin.
- Yksi varoitin kerroksen alkavaa 60 m² kohden.
- Paristot tarkistettava kerran vuodessa.

TEHTÄVÄ 4.

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

- 1) Pelastaminen
- 2) Ensiapu
- 3) Hätäilmoitus
- 4) Ensihoito
- 5) Jatkohoito

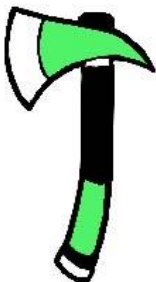
TEHTÄVÄ 5.

Kolme Koota: Kohoasento, kompressio ja kylmä, 1 piste. Seuraavista jokaisesta ½ pistettä, yhteensä maks. 2 pistettä.

- Kohota raaja (verenvuodon estäminen)
- Purista vammakohtaa (estä turvotus)
- Jäähdytä kylmällä (rauhoiota vammakohta)
- Sido vammakohdan ympärille tukeva side.
- Hakeudu hoitoon, jos kipu ja turvotus eivät hellitä.
- Kotihoidossa jäähdytystä jatketaan ensimmäisen vuorokauden ajan kahden tunnin välein.

Tasokurssi 2:n jälkeen

KALUSTOMESTARI

<p>TAVOITTEET</p> <p>KESTO</p> <p>OPETUSVÄLINEET</p> <p>KOKEEN KUVAUS</p> 	<p>Lapset ja nuoret kertaavat palokuntanuorten viikkoharjoituksissa tai leirillä oppimiaan asioita.</p> <p>Taitomerkkikokeen kesto on n. 2 tuntia.</p> <p>Taitomerkkikokeessa on sekä kirjallinen että käytännön osuus. Käytännön osio vaatii erilaisia välineitä.</p> <p>Kokeeseen valitaan seuraavista aihealueista neljä, jotka oppilaat suorittavat. Lisäksi kirjallinen osuus on pakollinen.</p> <p>1. Alkusammuttimet</p> <p>Osaa käyttää käsiammutinta.</p> <p>2. Imujohtoselvitys (3 henkilöä)</p> <p>Osaa tehdä ryhmässä imujohtoselvityksen. Toimii aktiivisesti ryhmässä.</p> <p>3. Liikenteenohjauskalusto</p> <p>Osaa kasata varoituskolmion ja tietää liikenteen ohjauksessa tarvittavat varusteet.</p> <p>4. Palonaru</p> <p>Osaa tehdä kantolenkin, kelata ja lukita palonarun.</p> <p>5. Murtuma</p> <p>Tietää millainen on murtuman ensiapu.</p> <p>6. Yleinen vaaramerkki</p> <p>Osaa toimia yleisen vaaramerkin kuuluessa.</p> <p>Kirjallinen koe</p>
--	--

KÄYTÄNNÖN KOKEET

Valitse seuraavista kuudesta käytännön kokeesta neljä koetta. Oppilaat suorittavat ne yksitellen. Muut kokelaat eivät näe suorituksia.

Kiinnitä oikeinsuorittamisen ohella huomiota kokelaan huolellisuuteen, rauhallisuuteen ja tarkkaavaisuuteen. Jokaisen neljän kokeen täytyy onnistua hyvin (yksi virhe kussakin sallitaan), jotta ne hyväksytään.

Jos koe on hylätty, kokelas voi yrittää uudelleen, kun muut kokelaat ovat ensin suorittaneet osuutensa. Jos koe ei toisellakaan yrityksellä onnistu, suoritusta voidaan yrittää uudelleen myöhemmin.

1. Alkusammuttimet *Osa käyttää käsiammutinta.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

- Tuulen suunnan huomioiminen
- Sammuttimen käyttöönotto
- Ote letkusta
- Sammutusetäisyys
- Lakaiseva sammutussuoritus

2. Imujohtoselvitys (3 henkilöä) *Osa tehdä ryhmässä imujohtoselvityksen. Toimii aktiivisesti ryhmässä.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p. Arvioidaan yksilöllisesti.

Imujohtoselvityksessä kouluttaja arpoo roolit ja tehtävät kokeen suorittajille.

Konemies

- Oman kaluston tunnistaminen
- Omat tehtävät
- Selvittää syöttöjohdon
- Aktiivisuus ryhmän toiminnassa
- Kommunikointi

Kolmonen

- Oman kaluston tunnistaminen
- Omat tehtävät
- Selvittää imujohdon yhdessä nelosen kanssa
- Aktiivisuus ryhmän toiminnassa
- Kommunikointi

Nelonen

- Oman kaluston tunnistaminen
- Omat tehtävät
- Selvittää imujohdon yhdessä kolmosen kanssa
- Aktiivisuus ryhmän toiminnassa
- Kommunikointi

3. Liikenteenohjauskalusto *Osa kasata varoituskolmion ja tietää liikenteen ohjauksessa tarvittavat varusteet.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

Kokelaita voi pyytää kertomaan sanallisesti, heille voi antaa kuvan josta valita eri varusteista tai heitä voi pyytää valitsemaan erilaisten varusteiden joukosta liikenteen ohjauksessa pimeällä tarvittavat varusteet.

- Varoituskolmion kokoaminen ja pakkaaminen 2 p.
- Osa valita liikenteenohjausvarusteet pimeälle
 - Varoitusvaatetus
 - Pysäytysmerkki ledeillä tai sisältä valaistu
 - Yhteydenottoväline (esim. virve)

4. Palonaru *Osa tehdä kantolenkin, kelata ja lukita palonarun.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

- Palonarun pudottaminen
- Varoitusshuuto ja pudotusalueen tarkistaminen
- Kelan lukitseminen
- Kelaaminen
- Kantolenkin tekeminen

5. Murtuma *Tietää, millainen on murtuman ensiapu.*

1 p./kohta, yhteensä maks. 5 p.

Kouluttaja kysyy kokelaalta, millainen on murtuman ensiapu.

- Vältä turhaa liikuttelua
- Tyrehdytä mahdollinen verenvuoto
- Arvioi lastoituksen tarve ja tue murtumakohta tarvittaessa liikkumattomaksi
- Tue raaja kohoasentoon
- Tarkkaile potilasta
- Muista rankavamman mahdollisuus, jos vammakohta on kaulan, selkärangan tai lantion alueella
- Soita tarvittaessa 112

6. Yleinen vaaramerkki *Osa toimia yleisen vaaramerkin kuuluessa.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

Kokelaita voi pyytää kertomaan sanallisesti, heille voi antaa kuvan, jonka avulla kertovat tai käytössä voi olla jokin rakennus, jossa he voivat konkreettisesti näyttää, kuinka toimivat yleisen vaaramerkin kuuluessa.

- Siirry sisätilaan ja pysy sisällä
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmanvaihto
- Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita
- Vältä puhelimen käyttöä etteivät linjat tukkeudu
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisen kehotusta ettet joutuisi vaaraan matkalla

KIRJALLINEN KOE (kaikille pakollinen osio)
KALUSTOMESTARI
KIRJALLINEN KOE

Nimi _____
Palokunta _____

TEHTÄVÄ 1. Mitä tarkoitetaan alkusammutuskalustolla? Luettele lisäksi neljä erilaista alkusammutinta.

/3 p.

TEHTÄVÄ 2. Olet perheesi kanssa kotona, kun huomaat, että popcorn-kattila on syttynyt palamaan. Kuinka toimit? Mainitse kolme asiaa.

/3 p.

TEHTÄVÄ 3. Mikä on palovammojen ensiapu?

/3 p.

TEHTÄVÄ 4. Mitkä ovat palamisen edellytykset? Entä mitä sammutusmenetelmiä on? Mainitse sekä palamisen edellytyksiä että sammutusmenetelmiä kumpiakin vähintään kolme.

/3 p.

TEHTÄVÄ 5. Ulkoiset verenvuodot voidaan havaita helposti ja niitä on kahta päätyyppiä: pintaverenvuodot ja suuret verenvuodot. Mainitse vähintään kaksi esimerkkiä pintaverenvuodosta ja yksi esimerkki suuresta verenvuodosta.

/3 p.

Jokaisesta tehtävästä on mahdollisuus saada kolme pistettä. Jotta kirjallinen osuus on hyväksytty, täytyy kokeesta saada vähintään 12 pistettä.

Yhteensä _____ / 15 p.

OIKEAT VASTAUKSET

TEHTÄVÄ 1

Alkusammutuskalustolla tarkoitetaan palonalkujen sammuttamiseen varattuja välineitä, 1 piste.

Seuraavista jokaisesta ½ pistettä, yhteensä maks. 2 pistettä.

- rakennuspaloposti
- pikapaloposti
- vesisammuttimet
- jauhesammuttimet
- hiilidioksidisammuttimet
- vaahtosammuttimet
- sammutuspeite

TEHTÄVÄ 2

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

- *Pelasta itsesi ja vaarassa olevat.*
- *Tee hätäilmoitus numeroon 112.*
- *Yritä tukahduttaa palo kattilan kannella tai sammutuspeitteellä.*
- *Rajoita paloa sulkemalla ovet, ikkunat ja ilmastointi.*
- *Opasta palokunta paikalle ja järjestä pelastusyksiköille esteetön pääsy kohteeseen.*

TEHTÄVÄ 3

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

- Jäähdytä palanut alue juoksevilla vedellä (ei paineella), viileällä vedellä tai upota se viileään veteen (tai lumihankeen).
- Jäähdytys tulisi aloittaa ensimmäisen viiden sekunnin aikana, jotta palovamman eteneminen pysähtyisi.
- Palovamman mahdollinen suojaaminen sidoksella.
- Maininta lääkäriin menosta
- Palaneiden vaatteiden poistaminen

TEHTÄVÄ 4

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa ½ pistettä, yhteensä maks. 3 pistettä.

Palaminen vaatii:

- Riittävästi lämpöä
- Riittävästi happea
- Riittävästi palavaa ainetta
- Katkeamattoman ketjureaktion

Sammutusmenetelmiä:

- Tukahdutus
- Jäähdytys
- Sammutusraivaus
- Ketjureaktion katkaisu

TEHTÄVÄ 5

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

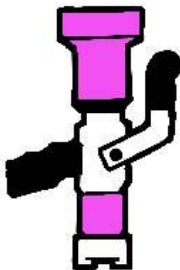
Pintaverenvuodot:

- Haava
- Nirhauma
- Naarmu
- Muut pienet verenvuodot

Suuret verenvuodot:

- Valtimoverenvuodot
- Laskimoverenvuodot

SUIHKUMESTARI

<p>TAVOITTEET</p> <p>KESTO</p> <p>OPETUSVÄLINEET</p> <p>KOKEEN KUVAUS</p> 	<p>Lapset ja nuoret kertaavat palokuntanuorten viikkoharjoituksissa tai leirillä oppimiaan asioita.</p> <p>Lapset ja nuoret kertaavat palokuntanuorten viikkoharjoituksissa ja leireillä oppimiaan asioita.</p> <p>Taitomerkkikokeen kesto on n. 2 tuntia.</p> <p>Taitomerkkikokeessa on sekä kirjallinen että käytännön osuus. Käytännön osio vaatii erilaisia välineitä.</p> <p>Kokeeseen valitaan seuraavista aihealueista neljä, jotka oppilaat suorittavat. Lisäksi kirjallinen osuus on pakollinen.</p> <p>1. Työjohtoselvitys</p> <p>Osaa tehdä työjohtoselvityksen (ykkösenä) ja tietää milloin sitä käytetään.</p> <p>2. Nostot, siirrot ja asennot</p> <p>Tunnistaa kuljetusasennot ja tietää niiden merkityksen.</p> <p>3. Potilaan tutkiminen</p> <p>Osaa lähestyä potilasta ja tutkia potilaan.</p> <p>4. Paleltuma</p> <p>Osaa toimia tunnistessaan paleltuman oireet.</p> <p>5. Alkoholimyrkytys</p> <p>Osaa antaa ensiavun sammuneelle.</p> <p>6. Elvytys (yksin)</p> <p>Osaa elvytyksen perusteet.</p> <p>Kirjallinen koe</p>
--	---

KÄYTÄNNÖN KOKEET

Valitse seuraavista kuudesta käytännön kokeesta neljä koetta. Oppilaat suorittavat ne yksitellen. Muut kokelaat eivät näe suorituksia.

Kiinnitä oikein suorittamisen ohella huomiota kokelaan huolellisuuteen, rauhallisuuteen ja tarkkaavaisuuteen. Jokaisen neljän kokeen täytyy onnistua hyvin (yksi virhe kussakin sallitaan), jotta ne hyväksytään.

Jos koe on hylätty, kokelas voi yrittää uudelleen, kun muut kokelaat ovat ensin suorittaneet osuutensa. Jos koe ei toisellakaan yrityksellä onnistu, suoritusta voidaan yrittää uudelleen myöhemmin.

1. Työjohtoselvitys *Osa tehdä työjohtoselvityksen (ykkösenä) ja tietää milloin sitä käytetään.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

- Oikean kaluston valinta
- Työletkun heittäminen
- Suihkuputken liittäminen
- Vesi päälle
- Vesi seis

2. Nostot, siirrot ja asennot *Tunnistaa kuljetusasennot ja tietää niiden merkityksen.*

1 p./kohta, yhteensä maks. 5 p.

Kouluttaja näyttää itse, avustajan kanssa tai kuvasta erilaisia kuljetusasentoja. Kokelas nimeää viisi kuljetusasentoa sekä kertoo niiden merkityksen.

- Rintakehävammapotilas: asento helpottaa hengitystä
- Vatsavammapotilas: asento rentouttaa vatsalihakset
- Selkärankavammapotilas: asento tukee selkärankaa
- Tajuton potilas: asento takaa hengitysteiden auki pysymisen
- Shokkipotilas: asennon avulla saadaan verenkierto elintoiminnoille tärkeille alueille
- Silmävammapotilas: molempien silmien peittäminen estää silmien turhan liikuttelun

3. Potilaan tutkiminen *Osa lähestyä potilasta ja tutkia potilaan.*

1 p./ kohta, yhteensä maks. 5p.

Kokelas lähestyy ja tutkii potilaan.

- Lähestyminen
- Potilaan hengitysteiden aukiolo
- Hengityksen tarkistaminen
- Tajunnan tarkistaminen
- Verenkierron tarkistaminen
- Vammojen toteaminen

4. Paleltuma *Osa toimia tunnistaessaan paleltuman oireet.*

1 p./kohta, yhteensä maks. 5p.

Kokelas kertoo tai näyttää viisi toimenpidettä siitä, kuinka hän toimii tunnistaessaan paleltuman oireet:

- Nopea toiminta
- Hakeutuu lämpimään tai suojaiseen paikkaan
- Lämmittää paleltunutta kohtaa joko vaatteilla tai kädellä kevyesti, kunnes väri ja tunto palaavat. Raajoja voi lämmittää 40-asteisella vedellä.
- Suojaa kuivilla vaatteilla
- Liikkuu tuottaakseen lämpöä
- Välttää hankaamista, hieromista ja kuumia esineitä
- (Hakeutuu jatkohoitoon syvässä paleltumassa)

5. Alkoholimyrkytys *Osa antaa ensiavun sammuneelle.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

Kokelas kohtaa sammuneen. Ensiapu:

- Lähestyminen/kohtaaminen/reagointi
- Puhuttelu
- Kylkiasentoon laitto
- Mikäli ei saa hereille, sairaalahoitoon toimittaminen
- Ei saa jättää heitteille
- Potilaan tilan seuraaminen

6. Elvytys (yksin) *Osa elvytyksen perusteet.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

Painanta-puhallus-elvytys yksin Anne-nukella. Kokelaan on suoritettava kolme kierrosta painanta-puhallus-elvytystä.

- Ravistelu ja puhuttelu
- Avun hälyttäminen
- Hengityksen tarkistus
- Painuelvytys (30 kertaa)
- Puhalluselvytys (leuka ylös, sieraimet kiinni, 2 kertaa)

KIRJALLINEN KOE (kaikille pakollinen osio)
SUIHKUMESTARI
KIRJALLINEN KOE

Nimi _____
Palokunta _____

TEHTÄVÄ 1. Ystäväsi joutuu shokkiin. Miten toimit ensimmäisenä? Mainitse kolme asiaa.

/3 p.

TEHTÄVÄ 2. Mitä on psyykinen ensiapu tapahtumapaikalla? Mainitse kolme eri asiaa.

/3 p.

TEHTÄVÄ 3. Saavut liikenneonnettomuuspaikalle. Miten toimit? Mainitse kolme eri asiaa.

/3 p.

TEHTÄVÄ 4. Mitkä ovat sellaisen potilaan oireet, joka on tukehtumaisillaan johonkin esineeseen? Mainitse kolme oiretta.

/3 p.

TEHTÄVÄ 5. Häätöilmoituksen/-puhelun teko. Mainitse kuusi hätöilmoituksen tekoön liittyvää asiaa.

/3 p.

Jokaisesta tehtävästä on mahdollisuus saada kolme pistettä. Jotta kirjallinen osuus on hyväksytty, täytyy kokeesta saada vähintään 12 pistettä.

Yhteensä _____ / 15 p.

OIKEAT VASTAUKSET

TEHTÄVÄ 1

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

Vaihtoehdot oikeiksi vastauksiksi ovat:

- Aseta tajuissaan oleva potilas selälleen jalat koholle, tajuton potilas kylkiasentoon, jossa pyritään saamaan jalat koholle
- Suojaa potilas kylmältä, peittele
- Tarkkaile hengitystä ja huolehdi hengitysteiden auki pysymisestä, seuraa sokin etenemistä
- Tyrehdytä ulkoiset verenvuodot
- Vältä tarpeetonta kivun tuottamista
- Rauhoita potilasta
- Hälytä lisäapua: 112
- Tarkkaile potilasta jatkuvasti ja hyvin
- Älä anna potilaalle mitään suun kautta, vaikka hän valittaakin janoa

TEHTÄVÄ 2

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

- Huolehditään yleisestä fyysisestä ensiavusta
- Käyttäytyään rauhallisesti
- Kuunnellaan ja pidetään huolta uhreista
- Pidetään uteliaat loitolla
- Ei jätetä uhreja yksin

TEHTÄVÄ 3

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

Vaihtoehdot oikeiksi vastauksiksi ovat:

- Selvitä mitä on tapahtunut
- Jos tilanne on vakava, hälytä apua hätänumerosta 112
- Estä lisäonnettomuudet
- Anna ensiapua taitojesi mukaan
- Tarkkaile ja rauhoita loukkaantunutta odottaessanne ammattiapua
- Välitä tapahtumatiedot ammattiauttajille

TEHTÄVÄ 4

Pehmeänsitkeä aine esim. lihapala tai purukumi voi juuttua syväälle nieluun, kurkunpään korkeudelle ja aiheuttaa äkillisen tukehtumisvaaran. Nieluun juuttunutta palaa ei tavallisesti näe edes suuhun katsottaessa eikä sitä pysty sormin poistamaan.

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, yhteensä maks. 3 pistettä.

- potilas yrittää yskiä, ei pysty puhumaan eikä hengittämään
- potilas tuntee tukehtuvansa ja joutuu hengenhätään
- potilas saattaa takertua kurkkuunsa
- ihon ja varsinkin huulien väri muuttuu nopeasti sinertäväksi
- potilas menettää nopeasti tajuntansa

TEHTÄVÄ 5

Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa ½ pistettä. Kuudesta oikeasta saa siis yhteensä 3 pistettä. Vaihtoehdot ovat:

- Soita hätäilmoitus itse, jos voit.
- 112
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Kerro tarkka osoite ja kunta eli tapahtumapaikka.
- Kerro, montako potilasta on.
- Kerro, onko ihmisiä hengenvaarassa.
- Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin.
- Kuuntele ohjeita ja toimi annettujen ohjeiden mukaisesti.
- Lopeta puhelu vasta saatuaasi siihen luvan.
- Ole rauhallinen ja selkeä.
- Opasta.
- Soita uudelleen, jos tilanne muuttuu.

RUISKUMESTARI

<p>TAVOITTEET</p> <p>KESTO</p> <p>OPETUSVÄLINEET</p> <p>KOKEEN KUVAUS</p> 	<p>Lapset ja nuoret kertaavat palokuntanuorten viikkoharjoituksissa tai leirillä oppimiaan asioita.</p> <p>Taitomerkkikokeen kesto on n. 2-3 tuntia.</p> <p>Taitomerkkikokeessa on sekä kirjallinen että käytännön osuus. Käytännön osio vaatii erilaisia välineitä.</p> <p>Kokeeseen valitaan seuraavista kuudesta käytännön kokeesta neljä aihetta. Oppilaat suorittavat osuutensa tietyissä koesuorituksissa ryhmän osana.</p> <p>1. Perusselvitys (3/5 henkeä)</p> <p>Osaa tehdä perusselvityksen. Toimii aktiivisesti ryhmässä.</p> <p>2. Vaahtoselvitys (3 henkeä)</p> <p>Osaa tehdä ryhmässä vaahtoselvityksen. Toimii aktiivisesti ryhmässä.</p> <p>3. Tikkaat (pareittain)</p> <p>Osaa kuljettaa, pystyttää ja kasata tikkaat sekä kiivetä niitä.</p> <p>4. Palonaru</p> <p>Osaa kasata, nostaa ja laskea kalustonipun (lapio & kirves).</p> <p>5. Hypotermia</p> <p>Tietää, mikä on hypotermian ensiapu.</p> <p>6. Viestiliikenne</p> <p>Tietää viestiliikenteen perusteet, mitä tarkoitetaan puheryhmällä, mitä on tilatietojen lähettäminen, mikä on suorakanava-toiminto ja osaa sanelun alkeet.</p> <p>Kirjallinen koe</p>
--	---

KÄYTÄNNÖN KOKEET

Valitse seuraavista kuudesta käytännön kokeesta neljä koetta. Oppilaat suorittavat ne yksitellen. Muut kokelaat eivät näe suorituksia.

Kiinnitä oikeinsuorittamisen ohella huomiota kokelaan huolellisuuteen, rauhallisuuteen ja tarkkaavaisuuteen. Jokaisen neljän kokeen täytyy onnistua hyvin (yksi virhe kussakin sallitaan), jotta ne hyväksytään.

Jos koe on hylätty, kokelas voi yrittää uudelleen, kun muut kokelaat ovat ensin suorittaneet osuutensa. Jos koe ei toisellakaan yrityksellä onnistu, suoritusta voidaan yrittää uudelleen myöhemmin.

1. Perusselvitys (3/5 henkeä) *Osoa tehdä perusselvityksen. Toimii aktiivisesti ryhmässä.*

1 p./kohta, yhteensä maks. 5p.

Kouluttaja toimii esimiehenä ja jakaa käskyt.

Konemies

- Liittää pääjohdon pumppuun
- Kytkee pumpun toimintavalmiiksi
- Laskee veden pääjohtoon
- Liittää syöttöjohdon pumppuun
- Toimii aktiivisesti ryhmässä

Ykkönen

- Valitsee oikean kaluston
- Liittää työjohdon jakoliittimeen
- Selvittää työjohdon
- Liittää suihkutupken työjohtoon
- Toimii aktiivisesti ryhmässä

Kakkonen

- Valitsee oikean kaluston
- Avustaa työjohdon selvityksessä
- Murtaa ja raivaa
- Toimii ykkösen parina
- Toimii aktiivisesti ryhmässä

Kolmonen

- Antaa pääjohdon konemiehelle
- Selvittää pääjohdon
- Liittää sen jakoliittimeen ja toimii jakoliitinmiehenä
- Merkin saatuaan laskee veden työjohtoon
- Toimii aktiivisesti ryhmässä

Nelonen

- Valitsee oikean kaluston
- Avustaa pääjohdon selvityksessä
- Toimii ensimmäisen sammutusparin avustajana
- Toimii aktiivisesti ryhmässä

2. Vaahtoselvitys (3 henkeä) *Osa tehdä ryhmässä vaahtoselvityksen. Toimii aktiivisesti ryhmässä.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

Kouluttaja toimii esimiehenä ja jakaa käskyt.

Konemies

- Liittää työjohdon pumppuun
- Kytkee pumpun toimintavalmiiksi
- Laskee veden työjohtoon
- Liittää syöttöjohdon pumppuun
- Toimii aktiivisesti ryhmässä

Ykkönen

- Selvittää työjohdon
- ja vaahtoputken
- Antaa työjohdon pään konemiehelle
- Antaa vesimerkin
- Toimii aktiivisesti ryhmässä

Kakkonen

- Liittää välisekoittajan työjohtoon
- Hoitaa välisekoittajan
- ja vaahtonesteen syötön
- Tarvittaessa vaihtaa vaahtonestesäiliön
- Toimii aktiivisesti ryhmässä

3. Tikkaat (pareittain) *Osa kuljettaa, pystyttää ja kasata tikkaat sekä kiivetä niitä.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

Kouluttaja pyytää kokelesta kuljettamaan, pystyttämään ja kasaamaan tikkaat sekä kiipeämään niitä.

- Kuljetus (kantajat samalla puolella, kuljetussuunta ym.)
- Pystytys (piikit maahan, kohtisuoraan ylös ym.)
- Kasaus (latvaosa ensin, kolme alinta puolaa päällekkäin keskiosan kanssa ym.)
- Kiipeäminen (vuoro-ote, laskeutuminen katolle ym.)
- Kiivetessä tukeminen (ote tikasreidestä puolan alapuolelta, silmikko silmien suojana ym.)

4. Palonaru *Osa kasata, nostaa ja laskea kalustonipun (lapio ja kirves).*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

Kouluttaja pyytää kokelesta kasaamaan, nostamaan ja laskemaan lapion ja palokirveen.

- Kasaus
- Kiinnitys nipun yläosasta
- Kiinnitys nipun alaosasta
- Nosto
- Lasku

5. Hypotermia *Tietää, mikä on hypotermian ensiapu.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

Kouluttaja kysyy kokelealta, mikä on liikuntakykyisen henkilön hypotermian ensiapu.

- Liikuntakykyinen viedään suojaan
- Vaatteet vaihdetaan
- Annetaan kuumaa juotavaa
- Aktivoidaan liikkumaan
- Viedään sairaalaan.

6. Viestiliikenne *Tietää viestiliikenteen perusteet, mitä tarkoitetaan puheryhmällä, mitä on tilatietojen lähettäminen, mikä on suorakanavatoiminto ja osaa sanelun alkeet.*

1 p./kohta, yhteensä 5 p.

Kouluttaja kysyy kokelealta (molemmilla puhelin)

- Mikä on puheryhmä
- ja suorakanavatoiminto
- Miten tehdään tilatietojen lähettäminen
- Pyytää oppilasta sanelemaan oman etunimensä kirjain kirjaimelta
- Oppilaan on puhuttava selkeästi

KIRJALLINEN KOE (kaikille pakollinen osio)

RUISKUMESTARI
KIRJALLINEN KOE

Nimi _____

Palokunta _____

TEHTÄVÄ 1. Palokunnan käytössä on erilaisia tikkaita. Mainitse vähintään kuusi erilaista.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)

/3 p.

TEHTÄVÄ 2. Mitä tarkoittavat muistisäännön ABCDE kirjaimet A, B ja C?

A. = _____ = _____

B. = _____ = _____

C. = _____ = _____

/3 p.

TEHTÄVÄ 3. Mitä tarvitaan sammutusvaahdon muodostamiseen vaahdotuslaitteella? Mainitse kolme asiaa.

- 1)
- 2)
- 3)

/3 p.

TEHTÄVÄ 4. Luettele savusukeltajan paloasun osat.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)

/3 p.

TEHTÄVÄ 5. Mitkä ovat paineilmahengityslaitteen pääosat? Mainitse vähintään 6.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)

/3 p.

Jokaisesta tehtävästä on mahdollisuus saada kolme pistettä. Jotta kirjallinen osuus on hyväksytty, täytyy kokeesta saada vähintään 12 pistettä.

Yhteensä _____ / 15 p.

OIKEAT VASTAUKSET

TEHTÄVÄ 1

1. **TIKKAAT.** Palokunnan käytössä on erilaisia tikkaita. Mainitse vähintään kuusi erilaista. (0,5 p./kohta, yht. maks. 3 p. / koko tehtävä.)

Sarjatikkaat (0,5 p.)

Jatkotikkaat (0,5 p.)

Vetotikkaat (0,5 p.)

Hakatikkaat (0,5 p.)

Puomitikas (0,5 p.)

Konetikas (0,5 p.)

Nostolava (0,5 p.)

/3 p.

2. **HENKEÄ PELASTAVA ENSIAPU JA ENSIARVIO.** Mitä tarkoittavat muistisäännön ABCDE kirjaimet A, B ja C? (0,5 p./kohta, maks. 3 p. / koko tehtävä.)

A. = Airway (0,5 p.) = hengitysteiden hallinta kaularanka tukien (0,5 p.)

B. = Breathing (0,5 p.) = hengityksen riittävyyden arviointi ja avustaminen (0,5 p.)

C. = Circulation (0,5 p.) = verenkierron riittävyyden arviointi ja avustaminen (0,5 p.)

D = Disability = karkea neurologinen arvio (tajunnan taso)

E = Exposure = vammojen paljastaminen ja lisävammautumisen esto, lämpimänä pitäminen

/3 p.

3. **VAAHTOKALUSTOSELVITYS.** Mitä tarvitaan sammutusvaahdon muodostamiseen vaahdotuslaitteella? Mainitse kolme asiaa. (Jokaisesta 1 piste.)

1) Vettä (1 p.)

2) Veden pintajännitystä alentavaa ainetta eli vaahdotetta (1 p.)

3) Kaasua (1 p.)

/3 p.

4. PALOASU. Luettele savusukeltajan paloasun osat. (6 kpl, 0,5 p./kohta, maks. 3 p.)

1) Palopuku (0,5 p.)

2) Palokypärä (0,5 p.)

3) Palokypärän alushuppu (0,5 p.)

4) Palokäsineet (0,5 p.)

5) Palojalkineet (0,5 p.)

6) Paineilmahengityslaite (0,5 p.)

/3 p.

5. PAINEILMAHENGITYSLAITE. Mitkä ovat paineilmahengityslaitteen pääosat? Mainitse vähintään 6. (0,5 p./kohta, maks. 3 p.)

Selkälevy/hihnastot (0,5 p.)

Paineenalentaja letkuineen (0,5 p.)

Painemittari (0,5 p.)

Akustinen varoitin (0,5 p.)

Kasvo-osa (0,5 p.)

Hengitysventtiili (0,5 p.)

Paineilmasäiliöt (0,5 p.)

/3 p.

Yhteensä _____ / 15 p.

